

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Αθήνα 27/ 2 /2018

Αριθ. πρωτ. Δ1(δ)/Γ.Π.οικ16518

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
 Ταχ. Κώδικας : 101 87
 Πληροφορίες : Λαζαρίδου, Ντίνη
 Τηλέφωνο : 2132161350,52

ΠΡΟΣ: ΟΠΩΣ Π. Α.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΘΕΜΑ: Παρακολούθηση ποιότητας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης

Σχετ. α) Η Γ1(δ)/ ΓΠ οικ.67322/6.9.2017 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, (ΦΕΚ 3282/Β/2017) «Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 3ης Νοεμβρίου 1998 όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία (ΕΕ) 2015/1787 (L260, 7.10.2015)
 β) Η ανάγκη προστασίας της δημόσιας υγείας

Μετά την έκδοση της (α) σχετ. Υγειονομικής Διάταξης και με σκοπό την **ευαισθητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων** σε θέματα παρακολούθησης της **ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης** και για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Για την επίτευξη του στόχου της διασφάλισης παροχής καθαρού και υγιεινού νερού σε όλους τους πολίτες της χώρας, πρωταρχικής σημασίας είναι **ο προγραμματισμός και ο σχεδιασμός των απαραίτητων έργων ύδρευσης**, καθώς και η ανελλιπή τήρηση των διαδικασιών **ελέγχου** από τους αρμόδιους φορείς, όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.

Για το λόγο αυτό οι **φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης** ως **υπεύθυνοι** ύδρευσης θα πρέπει :

- Να αξιολογούν με προτεραιότητα τα έργα εκσυγχρονισμού των δικτύων ύδρευσης.
- Να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των πηγών ύδρευσης (γεωτρήσεις, υδρομαστεύσεις, φυσικές δεξαμενές ύδατος κλπ.).
- Να συντηρούν τακτικά και να ελέγχουν συστηματικά τα συστήματα ύδρευσης (εξωτερικά και εσωτερικά δίκτυα), ενώ τα φθαρμένα δίκτυα να αντικαθίστανται με προτεραιότητα.
- Να διενεργούν συστηματικά τους προβλεπόμενους από την κείμενη νομοθεσία ελέγχους.

Κατόπιν των ανωτέρω θέτουμε υπόψη σας τα εξής:

A. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ

Η παρούσα εγκύκλιος απευθύνεται :

- στις Περιφέρειες
- στις Περιφερειακές Ενότητες και
- στις Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων των Περιφερειών και στην ΕΔΕΥΑ, οι οποίες υποχρεούνται, μετά την λήψη της, να την γνωστοποιήσουν ενυπογράφως στους ΟΤΑ Α΄ βαθμού, στις ΔΕΥΑ καθώς και στους φορείς λειτουργίας των ιδιωτικών δικτύων ύδρευσης της περιοχής τους

B. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΝΕΡΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

Το θεσμικό πλαίσιο για την παρακολούθηση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης νερού περιλαμβάνει τις ακόλουθες διατάξεις:

- ❖ Τη Γ1(δ)/ ΓΠ οικ.67322/6.9.2017 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, (ΦΕΚ 3282/Β/2017) «Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 3ης Νοεμβρίου 1998 όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία (ΕΕ) 2015/1787 (L260, 7.10.2015
- ❖ Την Π/112/1057/1.2.2016 (ΦΕΚ 241/Β/9-2-2016), με την οποία προσαρμόζεται η Ελληνική Νομοθεσία στην Οδηγία 2013/51/ΕΥΡΑΤΟΜ του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2013, περί «Θέσπισης απαιτήσεων προστασίας της υγείας του πληθυσμού από ραδιενεργές ουσίες που περιέχονται στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης»,
- ❖ Την Γ3α/761/68 Υγ. Διάταξη, όπως έχει τροποποιηθεί (ΦΕΚ 189/68 Β, 988/74 Β) σε ότι αφορά στις συμπληρωματικές διατάξεις για τους υπεύθυνους ύδρευσης του νερού, καθώς και τις υποχρεώσεις τους.
- ❖ Την ΥΜ/5673/57 (ΦΕΚ 5/Β/58) Υγ. Διάταξη, που αναφέρεται στις μεθόδους απολύμανσης του νερού ύδρευσης.
- ❖ Τα άρθρα 8 έως 17 του Υγειονομικού Κανονισμού, που αναφέρονται σε μέτρα προστασίας πηγών υδροληψίας και συστημάτων ύδρευσης.
- ❖ Την Α5/2280/83 (ΦΕΚ 720/Β/83) Υγ. Διάταξη, όπως έχει τροποποιηθεί-συμπληρωθεί με τις Α5/3257/84 (ΦΕΚ 898/Β/84 - Διόρθωση ΦΕΚ 56/Β/85) Υ.Δ., Α5/5180/88 (ΦΕΚ 891/Β/88) Υ.Δ., οικ. 131835/2005 ΚΥΑ (ΦΕΚ 1744/Β/2005) και Γ1(δ)/ΓΠοικ. 112203/24.12.2014 ΚΥΑ (ΦΕΚ 3504/Β' / 29.12.2014) με την οποία ρυθμίζονται θέματα προστασίας των πηγών υδροληψίας της ευρύτερης περιοχής της Πρωτεύουσας (λίμνες και υδραγωγεία Μαραθώνα, Υλίκης, Μόρνου), από υπέρμετρη ρύπανση και θεσπίζονται διάφοροι περιορισμοί και ζώνες προστασίας.

Γ. ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**Γ.1 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ -ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ (άρθρο 11 της –α- σχετ)****Γ.1.1. Υπεύθυνοι ύδρευσης (πρώτος βαθμός ευθύνης)**

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 της (α) σχετ. και του άρθρου 9 της Γ3α/761/68 Υγειονομικής Διάταξης **υπεύθυνοι ύδρευσης** είναι:

- για τις **υδρεύσεις Δήμων** ο φορέας λειτουργίας του δικτύου (Δήμοι, Σύνδεσμοι Δήμων, Δ.Ε.Υ.Α, Διαδημοτικές Ε.Υ.Α., με όρια ευθύνης όπως περιγράφονται στο καταστατικό σύστασης τους, Εταιρείες Ύδρευσης), η ΕΥΔΑΠ για την πόλη των Αθηνών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα όρια ευθύνης της, η ΕΥΑΘ για την πόλη της Θεσσαλονίκης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα όρια ευθύνης της.
- για τις **βιομηχανίες, επιχειρήσεις, ιδρύματα** κ.λ.π που διαθέτουν δική τους ύδρευση, οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους
- για τις **βιομηχανίες που ευρίσκονται μέσα σε βιομηχανικές περιοχές** με κεντρικό δίκτυο ύδρευσης, η ΕΤΒΑ ή ο φορέας λειτουργίας τους
- για τις **ιδιωτικές υδρεύσεις**, ο φορέας λειτουργίας του δικτύου ύδρευσης (ιδιοκτήτης ή νομέας της εγκατάστασης ύδρευσης).

Υποχρεώσεις υπευθύνων ύδρευσης

Οι υποχρεώσεις των "υπευθύνων" καθορίζονται από την Γ3α/761/68 Υγειονομική Διάταξη, όπως αυτή εκάστοτε ισχύει, ειδικότερα όμως αφορούν:

- i) στην παρακολούθηση του νερού που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση μέσω προγραμμάτων παρακολούθησης όπως αναφέρεται στα Μέρη Α έως Ε του Παραρτήματος ΙΙ, σε Εργαστήρια όπως προσδιορίζεται στο Παράρτημα ΙΙΙ της (α) σχετ.
- ii) στη λήψη γενικά κάθε μέτρου που θα διασφαλίζει κανονική παροχή υγιεινού νερού σε μόνιμη βάση

Σημειώνεται ότι «υπεύθυνοι» για την παρακολούθηση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης που κυκλοφορεί στο εσωτερικό δίκτυο ύδρευσης:

α) νοσοκομείων, κλινικών, κέντρων υγείας, οίκων ευγηρίας ως προς τις παραμέτρους *Pseudomonas aeruginosa* και *Legionella*,

β) τουριστικών εγκαταστάσεων, ξενοδοχείων, φυλακών, στρατοπέδων ως προς την παράμετρο της *Legionella*,

είναι οι κατά το νόμο υπεύθυνοι λειτουργίας της εγκατάστασης ή / και του κτιρίου

Επιπλέον οι **υπεύθυνοι ύδρευσης** φέρουν την ευθύνη της **μελέτης, κατασκευής, λειτουργίας και συντήρησης του συστήματος ύδρευσης, της διενέργειας υγειονομικών αναγνωρίσεων, εργαστηριακών εξετάσεων** και γενικά της λήψης κάθε μέτρου, προκειμένου να παρέχεται πόσιμο νερό σε ποσότητα επαρκή για τις ανάγκες του υδρευόμενου πληθυσμού, χωρίς διακοπές και το σύστημα ύδρευσης να είναι απαλλαγμένο από κάθε υγειονομικό κίνδυνο και **υποχρεούνται:**

- να θέτουν στην διάθεση των αρμόδιων υγειονομικών αρχών το αρχείο υγειονομικών αναγνωρίσεων, εργαστηριακών εξετάσεων, το ημερολόγιο ύδρευσης (που οφείλουν να τηρούν), καθώς και κάθε πληροφορία και στοιχείο που αφορά στην εκλογή της πηγής υδροληψίας, και την μελέτη, κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση του συστήματος ύδρευσης, και το χρησιμοποιούμενο προσωπικό.
- να γνωστοποιούν αμέσως στην Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου της οικείας Π.Ε. κάθε υγειονομικό κίνδυνο που εμφανίζεται, καθώς και τα μέτρα που θα ληφθούν για την εξουδετέρωσή του.
- να συμμορφώνονται στις υποδείξεις και οδηγίες των οικείων ως ανωτέρω Υπηρεσιών Υγιεινής
- να διενεργούν την προβλεπόμενη σύμφωνα με την ΥΜ/5673/57 (ΥΕΚ 5/58 Β) Υγειονομική Διάταξη υποχρεωτική απολύμανση
- να αναθέσουν σε συγκεκριμένο πρόσωπο (με μόνιμο αναπληρωτή του για τις περιπτώσεις απουσίας του), την παρακολούθηση της κανονικής λειτουργίας και συντήρησης του εξοπλισμού απολύμανσης του πόσιμου νερού για τη σωστή εφαρμογή της απολύμανσης. Τα ονόματα των ως άνω προσώπων (τακτικού και αναπληρωτή) θα αποστέλλονται εγγράφως στην Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου της οικείας Π.Ε. η οποία μπορεί να μην τα εγκρίνει και να ζητήσει την αντικατάστασή τους, εφόσον κριθούν ανεπαρκή για την εργασία αυτή.
- να τηρούν ειδικό βιβλίο, στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα μετρήσεων υπολειμματικού χλωρίου, οι οποίες θα γίνονται με συχνότητες που καθορίζονται στην ΥΜ/5673/57 (ΥΕΚ 5/58 Β) Υγ. Διάταξη και προσδιορίζεται με τη μέθοδο DPD¹ (χρωματομετρική) και όχι της ορθοτολιδίνης
- να διενεργούν δειγματοληπτικούς και εργαστηριακούς ελέγχους σε αντιπροσωπευτικά προκαθορισμένα σημεία ολόκληρου του δικτύου διανομής από την πηγή υδροληψίας μέχρι τη διάθεση στον καταναλωτή. Προς τούτο πρέπει να καταρτίσουν προγράμματα παρακολούθησης, τα οποία θα αναφέρονται μεταξύ άλλων και στον καθορισμό των σημείων δειγματοληψίας. Ένα ποσοστό των δειγμάτων πρέπει να λαμβάνεται από σταθερά σημεία (αντλιοστάσια, δεξαμενές αποθήκευσης) ως επίσης και σε μέρη όπου υπήρξαν προβλήματα στο παρελθόν. Άλλα δείγματα να λαμβάνονται τυχαία στο δίκτυο μεταξύ των οποίων θα περιλαμβάνονται κατά προτεραιότητα πολυσύχναστα κτίρια λ.χ. νοσοκομεία, σχολεία, δημόσια κτίρια, πολυκατοικίες, ξενοδοχεία, εργοστάσια και άλλες θέσεις που υπάρχει μεγάλη πιθανότητα κινδύνου μόλυνσης λ.χ διακλαδώσεις, σημεία υποπίεσης. Τα προγράμματα αυτά υποβάλλονται στην Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού

¹ Διαιθυλοπαραφαινουλοδιαμίνη

Ελέγχου της οικείας Π.Ε. προς έγκριση, μαζί με την κατάλληλη απεικόνιση σε σχέδια των σημείων δειγματοληψίας.

- να παρέχουν στους καταναλωτές στοιχεία της ποιότητας του νερού που καταναλώνουν, τα οποία κατά προτίμηση θα είναι προσβάσιμα στο κοινό μέσω διαδικτύου ή σε άλλη περίπτωση το κοινό μπορεί να απευθύνεται στους υπεύθυνους ύδρευσης για την παροχή της αντίστοιχης πληροφόρησης.

Ακόμα και στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει δίκτυο ύδρευσης και η υδροδότηση του πληθυσμού γίνεται με μεταφορά νερού με βυτία ο Δήμος είναι «υπεύθυνος»:

- για την ποιότητα του νερού που παρέχεται στους καταναλωτές
- για τη συλλογή των στοιχείων ποιότητας του νερού που παρέχεται στους καταναλωτές καθώς και
- για την αποστολή των στοιχείων ποιότητας στο Υπουργείο Υγείας

Γ.1.2 Υπηρεσίες Περιβαλλοντικής Υγιεινής & Υγειονομικού Ελέγχου των Περιφερειακών Ενοτήτων (δευτέρος βαθμός ευθύνης)

Οι ως άνω αναφερόμενες Υπηρεσίες ασκούν εποπτικό έλεγχο της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, προκειμένου να διαπιστωθεί αν το πόσιμο νερό που διαθέτουν για κατανάλωση οι υπεύθυνοι ύδρευσης ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που προδιαγράφονται στο παράρτημα Ι της ΚΥΑ. Δεν υποκαθιστούν τον υπεύθυνο Ύδρευσης (Δημοτική Αρχή κ.λπ.), αλλά συνεργάζονται μαζί του για να εξασφαλίζεται η συνεχής και απρόσκοπτη παροχή υγιεινού ασφαλούς πόσιμου νερού, η ποιότητα του οποίου θα πληροί τους όρους της νομοθεσίας

Ειδικότερα:

- Παρακολουθούν την ορθή εφαρμογή και εκτέλεση της Υγειονομικής διάταξης στα γεωγραφικά όρια της ευθύνης τους.
- Οργανώνουν και εφαρμόζουν προγράμματα ολοκληρωμένων υγειονομικών αναγνωρίσεων των συστημάτων ύδρευσης.
- Διενεργούν υγειονομικούς ελέγχους των συστημάτων ύδρευσης στην περιοχή αρμοδιότητάς τους
- Συγκεντρώνουν και αξιολογούν τα στοιχεία παρακολούθησης της ποιότητας του πόσιμου νερού.
- Προτείνουν τη λήψη των κατάλληλων προληπτικών και επανορθωτικών μέτρων .
- Στο πλαίσιο της συνεργασίας με την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας αποστέλλουν τα ανωτέρω αξιολογημένα στοιχεία παρακολούθησης της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης και προτάσεις για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων προβλημάτων στο Τμήμα Υγειονομικής Διαχείρισης Περιβάλλοντος της Δ/σης Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας.

Οι Περιφερειάρχες με προτεραιότητα χρηματοδοτούν έργα βελτίωσης και επέκτασης των δικτύων ύδρευσης.

Γ.1.3 Το Υπουργείο Υγείας (Δ/ση Δημόσιας Υγείας-Τμήμα Υγειονομικής Διαχείρισης Περιβάλλοντος) συγκεντρώνει τα στοιχεία ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης από τους υπεύθυνους και τις αρμόδιες Αρχές και μετά από την αξιολόγησή τους αποστέλλει τα στοιχεία που απαιτούνται, για ενημέρωση και εμπρόθεσμη γνωστοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επίσης το Υπουργείο Υγείας καταρτίζει κατευθυντήριες οδηγίες προς τους υπεύθυνους για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους.

Γ.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΝΕΡΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ (ΕΛΕΓΧΩΝ)**Γ.2.1 ΓΕΝΙΚΑ**

Για την παρακολούθηση της ποιότητας του πόσιμου νερού αναλύονται οι παράμετροι του Παραρτήματος Ι της (α) σχετ. Οι παράμετροι διακρίνονται σε «υποχρεωτικές» (παράμετροι Μέρους Α και Β του Παραρτήματος Ι) και «ενδεικτικές» (παράμετροι Μέρους Γ του Παραρτήματος Ι).

Οι ανώτατες **τιμές των υποχρεωτικών** παραμέτρων είναι αυστηρότατα καθορισμένες και οποιαδήποτε υπέρβασή τους πρέπει να ανακοινώνεται στο κοινό και να διακόπτεται (υπό προϋποθέσεις) αμέσως η παροχή του νερού.

Γ.2.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΝΕΡΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

Οι υπεύθυνοι σε συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές καταρτίζουν προγράμματα παρακολούθησης του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης προκειμένου να ελέγχεται αν το διατιθέμενο στους καταναλωτές νερό πληροί τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας

1. Γενικοί στόχοι προγραμμάτων παρακολούθησης

Τα προγράμματα παρακολούθησης για το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης πρέπει:

α) να αποδεικνύουν ότι τα μέτρα που εφαρμόζονται για τη διαχείριση των κινδύνων για την ανθρώπινη υγεία σε ολόκληρη την αλυσίδα τροφοδοσίας νερού από την απόληψη στη λεκάνη απορροής, την επεξεργασία και την αποθήκευση έως τη διανομή είναι αποτελεσματικά και ότι το νερό στο σημείο τήρησης είναι υγιεινό και καθαρό

β) να παρέχουν πληροφορίες για την ποιότητα του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση οι οποίες να αποδεικνύουν ότι πληρούνται οι υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 4 και 5 της (α) σχετ. καθώς και οι παραμετρικές τιμές που ορίζονται στο Παράρτημα Ι της (α) σχετ.

γ) να προσδιορίζουν τα καταλληλότερα μέσα για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία.

2. Τα προγράμματα παρακολούθησης αποτελούνται από:

α) συλλογή και ανάλυση των διακριτών δειγμάτων νερού ή/και

β) μετρήσεις που καταγράφονται μέσω συνεχούς διαδικασίας παρακολούθησης.

Τα προγράμματα παρακολούθησης συμπληρωματικά των ανωτέρω μπορεί να περιλαμβάνουν:

α) επιθεώρηση των αρχείων λειτουργικότητας και του επιπέδου συντήρησης του εξοπλισμού και/ή

β) επιθεωρήσεις της λεκάνης απορροής, των υποδομών υδροληψίας, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διανομής νερού.

3. Τα προγράμματα παρακολούθησης μπορεί να βασίζονται σε εκτίμηση κινδύνου (όπως ορίζεται στο μέρος Γ του Παραρτήματος ΙΙ της –α- σχετ.)

4. Τα προγράμματα παρακολούθησης πρέπει να επανεξετάζονται σε συνεχή βάση και να επικαιροποιούνται ή επιβεβαιώνονται τουλάχιστον ανά πενταετία από τους υπεύθυνους σε συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές.

Γ.2.3 ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΝΕΡΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

Για τον καθορισμό της συχνότητας παρακολούθησης της ποιότητας του νερού οι παράμετροι παρακολούθησης διακρίνονται σε δύο Ομάδες:

I. Ομάδα Α, η οποία αποτελείται από τις ακόλουθες παραμέτρους.

α) *Escherichia coli* (*E. coli*), εντερόκοκκοι, κολοβακτηριοειδή, αριθμός αποικιών σε 22 °C, χρώμα, θολότητα, γεύση, οσμή, pH, αγωγιμότητα,

β) άλλες παράμετροι που ταυτοποιούνται ως σχετικές στο πρόγραμμα παρακολούθησης, όταν το επιβάλλει η προστασία της δημόσιας υγείας στο εθνικό μας έδαφος ή σε μέρος αυτού και, ανάλογα με την περίπτωση, βάσει εκτίμησης κινδύνου όπως ορίζεται στο Μέρος Γ του Παραρτήματος II της (α) σχετ.

Επιπλέον στις παραμέτρους της ομάδας Α θα πρέπει να προστεθούν οι ακόλουθες παράμετροι:

α) αμμώνιο και νιτρώδη, αν χρησιμοποιείται χλωραμίνωση

β) αργίλιο και σίδηρος, αν χρησιμοποιούνται ως χημικές ουσίες για την επεξεργασία νερού

Οι παράμετροι της Ομάδας Α παρακολουθούνται τουλάχιστον με τη συχνότητα του Πίνακα 1Α του Μέρους Β του Παραρτήματος II της (α) σχετ.

II. Ομάδα Β

Οι παράμετροι των Μερών Α, Β και Γ του Παραρτήματος I της (α) σχετ. που δεν αναλύονται στο πλαίσιο της ομάδας Α και ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 5 της (α) σχετ., παρακολουθούνται τουλάχιστον με τη συχνότητα του Πίνακα 1Β του Μέρους Β του Παραρτήματος II της (α) σχετ.

Γ.2.4 ΣΗΜΕΙΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ

Ως σημείο δειγματοληψίας, στο οποίο ελέγχεται η τήρηση των ποιοτικών προδιαγραφών του παρεχόμενου νερού ανθρώπινης κατανάλωσης καθορίζεται η **βρύση του καταναλωτή** που χρησιμοποιείται για παροχή πόσιμου νερού.

Επισημαίνεται ότι οι υπεύθυνοι ύδρευσης στο πλαίσιο της παρακολούθησης της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης υποχρεωτικά λαμβάνουν δείγματα και στη βρύση των καταναλωτών, που χρησιμοποιείται **κυρίως** για παροχή πόσιμου νερού.

Σε περίπτωση μη τήρησης των παραμετρικών τιμών στη βρύση του καταναλωτή, οι υπεύθυνοι ύδρευσης τεκμαίρεται ότι πληρούν τις υποχρεώσεις της κείμενης νομοθεσίας, εφόσον είναι δυνατόν να αποδειχθεί (π.χ. με ταυτόχρονες μετρήσεις πριν την είσοδο του νερού στο οικιακό σύστημα διανομής) ότι η μη τήρηση των παραμετρικών τιμών, **οφείλεται στο οικιακό σύστημα διανομής ή στη συντήρησή του**²

Γ.2.5 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατή η παρέκκλιση από τις παραμέτρους και τη συχνότητα δειγματοληψίας που αναφέρονται στο Μέρος Β του Παραρτήματος I υπό την αυστηρή προϋπόθεση ότι θα έχει διενεργηθεί εκτίμηση κινδύνου σύμφωνα με το Μέρος Γ του Παραρτήματος I της σχετ. (α).

² Εξαιρουμένων όμως των κτιρίων και κτιριακών εγκαταστάσεων όπου το νερό παρέχεται στο κοινό, όπως στα σχολεία, νοσοκομεία και εστιατόρια, για τα οποία υπεύθυνος ορίζεται από τις κείμενες διατάξεις.

Γ.2.6 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΕΞΑΣΘΕΝΟΥΣ ΧΡΩΜΙΟΥ
 Στο Μέρος Ε «Συμπληρωματική Παρακολούθηση» του Παραρτήματος ΙΙ της (α) σχετ. θεσπίζεται η υποχρέωση παρακολούθησης από τους υπεύθυνους ύδρευσης της παραμέτρου του εξασθενούς χρωμίου στο πόσιμο νερό

Ειδικότερα:

- Η παράμετρος του εξασθενούς χρωμίου θα παρακολουθείται με ελάχιστη συχνότητα παρακολούθησης και αναλύσεων αυτή των παραμέτρων της Ομάδας Β του Μέρους Β του Παραρτήματος ΙΙ της (α) σχετ. Η εν λόγω συχνότητα παρακολούθησης μπορεί να μεταβάλλεται βάση αντίστοιχης εκτίμησης κινδύνου.
- Οι υπεύθυνοι σε συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα δέοντα μέτρα για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μείωση της συγκέντρωσης του εξασθενούς χρωμίου στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης.
- Όταν εφαρμόζονται μέτρα για τη μείωση της συγκέντρωσης του εξασθενούς χρωμίου, οι υπεύθυνοι δίνουν προοδευτικά την προτεραιότητα στις περιοχές με τις υψηλότερες συγκεντρώσεις εξασθενούς χρωμίου στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης

Γ.3 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

Οι Υπηρεσίες Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου παρακολουθούν συστηματικά την κατάσταση των συστημάτων ύδρευσης με διενέργεια υγειονομικών ελέγχων.

Ο υγειονομικός έλεγχος περιλαμβάνει:

- υγειονομική αναγνώριση των διαφόρων τμημάτων των συστημάτων ύδρευσης (από την πηγή έως το σημείο τήρησης του άρθρου 6 της -α- σχετ.) και του τρόπου λειτουργίας τους
- δειγματοληψία νερού για εργαστηριακές εξετάσεις όλων των παραμέτρων του Παραρτήματος Ι.
- έλεγχο του υπολειμματικού χλωρίου

Η συχνότητα των υγειονομικών ελέγχων εξαρτάται από τον όγκο που διανέμεται ή παράγεται ημερησίως εντός μιας ζώνης παροχής και καταγράφεται στον παρακάτω Πίνακα

Όγκος νερού (V) που διανέμεται ή παράγεται ημερησίως εντός της ζώνης παροχής (m ³)	Αριθμός ελέγχων
≤ 100	Κατά την κρίση της Υπηρεσίας και τουλάχιστον μία φορά ανά τριετία
100<V≤1000	1 ανά έτος
1000<V≤10.000	2 ανά έτος
10.000<V≤100.000	3 ανά έτος
>100.000	4 ανά έτος

Τα αποτελέσματα αποστέλλονται άμεσα στο Υπουργείο Υγείας

Γ.4 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Οι εργαστηριακές αναλύσεις για την παρακολούθηση του νερού που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση διενεργούνται σε εργαστήρια που πληρούν τις προδιαγραφές του Παραρτήματος ΙΙΙ. Ειδικότερα:

- τα ιδιωτικά εργαστήρια ή άλλοι φορείς με τους οποίους τα ιδιωτικά εργαστήρια συνάπτουν συμβάσεις πρέπει να είναι διαπιστευμένα κατά το πρότυπο EN ISO/IEC 17025 ή άλλο ισοδύναμο διεθνώς αποδεκτό πρότυπο από το ΕΣΥΔ ή άλλο φορέα που συμμετέχει στη Συμφωνία Αμοιβαίας Αναγνώρισης της Ευρωπαϊκής Διαπίστευσης για τις δοκιμές (EA-MLA testing).
- τα εργαστήρια του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα (εργαστήρια ΔΕΥΑ, εργαστήρια ΟΤΑ, εργαστήρια ιατρικών σχολών Πανεπιστημίων, εργαστήρια ΚΕΔΥ και ΠΕΔΥ κ.α.) συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις διαπίστευσης της προηγούμενης παραγράφου το αργότερο έως 19/9/2022. Κατά τη μεταβατική περίοδο συμμόρφωσης τα ως άνω εργαστήρια θα πρέπει να διαθέτουν σύστημα αναλυτικού ποιοτικού ελέγχου το οποίο περιοδικά θα υποβάλλεται σε έλεγχο από φορέα μη υπαγόμενο στο εργαστήριο.

Οι υπεύθυνοι και οι Αρμόδιες Αρχές των Περιφερειακών Ενοτήτων θα πρέπει να εξετάζουν την τήρηση των ως άνω απαιτήσεων των εργαστηρίων με έλεγχο του σχετικού πιστοποιητικού διαπίστευσης, εφόσον είναι ιδιωτικά ή για τη μεταβατική περίοδο συμμόρφωσης των λοιπών εργαστηρίων του συστήματος αναλυτικού ποιοτικού ελέγχου. Τα εν λόγω πιστοποιητικά τα οποία θα αποστέλλονται στο Υπουργείο Υγείας μαζί με τις εκθέσεις τριετίας για την ποιότητα του πόσιμου νερού.

Υπενθυμίζεται ότι οι εργαστηριακές εξετάσεις δεν αποτελούν τη μόνη βάση για να γίνει αποδεκτή ή να απορριφθεί μια ύδρευση, αν δεν επιβεβαιώνονται από τα πορίσματα της υγειονομικής αναγνώρισης. Τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων και ιδιαίτερα των μικροβιολογικών, ερμηνεύονται πάντα υπό το φως των παρατηρήσεων της υγειονομικής αναγνώρισης της περιοχής υδροληψίας, για την οποία η εργαστηριακή εξέταση αποτελεί **συμπληρωματικό** και όχι αποφασιστικό στοιχείο. Κάθε εξέταση δεν αντικατοπτρίζει παρά την κατάσταση της στιγμής της δειγματοληψίας, ενώ η αναγνώριση επιτρέπει την επισήμανση των υπαρκτών και ακόμη δυνητικών κινδύνων.

Γ.5 ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Η υγειονομική αναγνώριση των διαφόρων τμημάτων του συστήματος ύδρευσης και του τρόπου λειτουργίας του σε συνδυασμό με λήψη δειγμάτων νερού για εργαστηριακές εξετάσεις και τον έλεγχο του υπολειμματικού χλωρίου, είναι απαραίτητη προκειμένου να παρακολουθείται συστηματικά η κατάσταση των συστημάτων ύδρευσης.

Τα κυριότερα στοιχεία που εξετάζονται κατά την αναγνώριση είναι:

- Λεκάνη απορροής υδροληψίας
- πηγή υδροληψίας
- εξωτερικοί αγωγοί
- αντλιοστάσιο
- δεξαμενές
- δίκτυο διανομής
- σύστημα επεξεργασίας
- απολύμανση
- εσωτερικές υδραυλικές εγκαταστάσεις.

Σημειώνεται ότι εκτός από την κατάλληλη υγειονομική προστασία των πηγών υδροληψίας και των αγωγών μεταφοράς του νερού, πρέπει υποχρεωτικά να τηρούνται και οι κατάλληλες αποστάσεις ασφαλείας από γειτονικές εστίες ρύπανσης και μόλυνσης.

Γ.6 ΥΛΙΚΑ ΣΕ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΟ ΝΕΡΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

- Η καταλληλότητα των υλικών (σωληνώσεων, κλπ.) σε επαφή με το πόσιμο νερό, ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 9 της (α) σχετ.
- Η ανώτατη επιτρεπόμενη συγκέντρωση των ουσιών που προκύπτουν από τυχόν μετανάστευση στο πόσιμο νερό θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις ποιοτικές προδιαγραφές της (α) σχετ.
- Για τους πλαστικούς σωλήνες στα δίκτυα ύδρευσης εφαρμόζονται οι διατάξεις της υπ' αριθμ. οικ.14097/757 (ΦΕΚ 3346/Β/14.12.2012) Υπουργικής Απόφασης.

Γ.7 ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ

Εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο Μέρος Δ του Παραρτήματος Ι της (α) σχετ.

Δ. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

- Οι υπεύθυνοι συλλέγουν και αποστέλλουν στο Υπουργείο Υγείας στοιχεία για την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης αρμοδιότητας τους κατά τακτά χρονικά διαστήματα.
- Το Υπουργείο Υγείας συντάσσει και δημοσιεύει ανά τριετία έκθεση για την ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης όλης της επικράτειας με στόχο την ενημέρωση των καταναλωτών.
- Το Υπουργείο Υγείας ανά τριετία ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης της χώρας βάσει συγκεκριμένου προτύπου που στηρίζεται στον υδροδοτούμενο πληθυσμό.

Δ.1 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΝΕΡΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

Η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (ΕΔΕΥΑ), μετά από συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και στο πλαίσιο παρακολούθησης της ποιότητας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης της χώρας από τους υπεύθυνους ύδρευσης, της συλλογής των απαραίτητων στοιχείων ποιότητας και της αποστολής τους στο Υπουργείο Υγείας ανέπτυξε και λειτουργεί ένα **Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για την παρακολούθηση της ποιότητας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης της χώρας**. Το εν λόγω πληροφοριακό σύστημα λειτουργεί στο σύνδεσμο <http://ydor.edeya.gr/dashboard>.

Στόχος του ως άνω εγχειρήματος είναι η συγκέντρωση όλων των στοιχείων που αφορούν στην παρακολούθηση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης της χώρας σε ένα online σύστημα όπου τα δεδομένα θα καταχωρούνται από τους «υπεύθυνους» ύδρευσης και θα παράγονται οι απαραίτητες πληροφορίες για τους υπεύθυνους ύδρευσης, για το Υπουργείο Υγείας και την ενημέρωση των πολιτών.

Το Υπουργείο Υγείας, ως καθύλην αρμόδιο για την ενημέρωση της Ε.Ε. για την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης της χώρας θα λαμβάνει συγκεντρωτικά τα δεδομένα του πληροφοριακού συστήματος.

Για το λόγο αυτό και προς διευκόλυνση των εμπλεκόμενων φορέων προτείνεται η συμμετοχή όλων των «υπευθύνων» (Δήμοι, ΔΕΥΑ, ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ κλπ) στο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο μπορεί να αναζητηθεί στον σύνδεσμο <http://ydor.edeya.gr/dashboard>, έτσι ώστε να παρέχεται η δυνατότητα άμεσης και συνολικής εικόνας της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης όλης της χώρας και η παροχή των απαιτούμενων στοιχείων ποιότητας προς την Ε.Ε. από το Υπουργείο να γίνεται ολοκληρωμένα και χωρίς καθυστερήσεις.

Ε. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Η παράβαση των ρυθμίσεων της παρούσης εγκυκλίου και γενικότερα των διατάξεων της (α) σχετ. συνεπάγεται διοικητικό και ποινικό έλεγχο για τους παραβάτες (άρθρα 13 και 14 της –α- σχετ.)

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ**A. Για ενέργεια****1. Όλες τις Περιφέρειες της χώρας**

α) Γρ. κ. κ. Περιφερειαρχών

β) Δ/νσεις Δημ. Υγείας & Κοιν. Μέριμνας όλων των Π.Ε.

δ) Δ/νσεις Περιβαλλοντικής Υγιεινής & Υγειονομικού ελέγχου όλων των ΠΕ

2. ΕΥΔΑΠ

Ωρωπού 156 , ΓΑΛΑΤΣΙ

3. ΕΥΑΘ

Εγνατίας 127 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

4. ΕΔΕΥΑ

Πατρόκλου 15

41222 ΛΑΡΙΣΑ

(με την παράκληση να ενημερώσει

όλα τα μέλη της)

5. Κεντρική Ένωση Δήμων

Ακαδημίας 65

115 21 ΑΘΗΝΑ

(με την παράκληση να ενημερώσει

όλα τα μέλη της)

6. Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων**α) Περιφερειακή Ένωση Δήμων Ηπείρου**

Ναπολέοντος Ζέρβα 2

Ιωάννινα, 45332

β) ΠΕΔ Ηπείρου - Γραφείο Άρτας

Αμβρακίας & Μοστραίων

47100 Άρτα

γ) ΠΕΔ Ηπείρου - Γραφείο Θεσπρωτίας

Γρηγορίου Λαμπράκη 1 & 8ης Δεκεμβρίου,

46100 Ηγουμενίτσα

δ) ΠΕΔ Θεσσαλίας

Πανός 14, 41222, ΛΑΡΙΣΑ

ε) ΠΕΔ Δυτικής Ελλάδας

Αλ. Υψηλάντου 114-116,

262 25, Πάτρα

στ) ΠΕΔ Δυτικής Ελλάδας**Παράρτημα Αιτωλοακαρνανίας**

(Πρώην ΤΕΔΚ Αιτωλοακαρνανίας)

Πλ. Μπότσαρη

30 200 Μεσολόγγι

ζ) ΠΕΔ Δυτικής Ελλάδας**Παράρτημα Ηλείας**

(Πρώην ΤΕΔΚ Ηλείας)

Μανωλοπούλου & Μαγνησίας

27 100 Πύργος

η) ΠΕΔ Δυτικής Μακεδονίας

Φον Καραγιάννη 1-3,

ΚΟΖΑΝΗ, Τ.Κ. 50131

θ) ΠΕΔ Κεντρικής Μακεδονίας

Εμπορικό Κέντρο Limani Center

26ης Οκτωβρίου 43

546 27 Θεσσαλονίκη,

ι) ΠΕΔ Πελοποννήσου

Π. Γρηγορίου Ε' 18 & Κ. Παλαιολόγου

Τρίπολη Τ.Κ. 22100

ια) ΠΕΔ Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης

Στίλπωνος Κυριακίδη 17
Κομοτηνή, 69100

ιβ) ΠΕΔ Αττικής

Κότσικα 4, 104 34 Αθήνα

ιγ) ΠΕΔ Νοτίου Αιγαίου (Παράρτημα Δωδεκανήσου)

Πλατεία Ελευθερίας 1, Δημαρχιακό Μέγαρο,
Ρόδος, 85100, ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ

ιδ) ΠΕΔ Νοτίου Αιγαίου

Πλατεία Λαϊκής Κυριαρχίας,
Σύρος 84100,

ιε) ΠΕΔ Βορείου Αιγαίου

Έδρα γραφείων Π.Ε.Δ. Βορείου Αιγαίου
Καραντώνη 6
Μυτιλήνη, ΤΚ 81100

ιστ) ΠΕΔ Βορείου Αιγαίου -Παράρτημα Χίου

Ροδοκανάκη 7
821 00 ΧΙΟΣ

ιζ) ΠΕΔ Βορείου Αιγαίου -Παράρτημα Σάμου

Π. Κουντουριώτη 8-Α
831 00 ΣΑΜΟΣ

ιη) ΠΕΔ Κρήτης

Αρχ. Μακαρίου 22 & Σκουλάδων
Ηράκλειο 71 202, Τ.Θ.: 1906

ιθ) ΠΕΔ Στερεάς Ελλάδας

Λεωνίδου 6 & Πατρόκλου
Λαμία

κ) ΠΕΔ Ιονίων Νήσων

Λεωφόρος Αλεξάνδρας 13,
Τ.Κ. 49100, Κέρκυρα

Β. ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

**1.Υπουργείο Εσωτερικών και
Διοίκησης Ανασυγκρότησης**

Γραφείο Υπουργού

2. Ε.Ε.Α.Ε.

Δ/ση Αδειών και Ελέγχων
Τμήμα Ελέγχου Ραδιενέργειας Περιβάλλοντος
Πατριάρχου Γρηγορίου και Νεαπόλεως,
Τ.Θ.60092

153 41 Αγία Παρασκευή, Αττική

3 Ε.Σ.Δ.Υ

α) Έδρα Μικροβιολογίας & Ανοσοβιολογίας

β) Έδρα Υγειονομικής Μηχανικής

Λ. Αλεξάνδρας 196
115 ΑΘΗΝΑ

4 ΚΕΕΛΠΝΟ - ΚΕΔΥ

Α. Φλέμινγκ 34
166 ΒΑΡΗ ΑΤΤΙΚΗΣ

5.Σ.Ε.Υ.Υ.Π

Πειραιώς 205 ΑΘΗΝΑ

6 Γ.Χ.Κ.

Τσόχα 16 -115 21 ΑΘΗΝΑ

7. ΠΕΔΥ Θεσσαλίας

Παπακυριαζή 22, 41221 ΛΑΡΙΣΑ

8. ΠΕΔΥ Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης

Ανδρονίκου 36 & Μητροπούλου , 68100 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ

9. ΠΕΔΥ Κρήτης

Σταυράκια – Βούτες, ΤΚ 711 10 , Ηράκλειο.

10. ΠΕΔΥ Κεντρικής Μακεδονίας

Εξοχή Θεσσαλονίκης 570 10

11. ΠΕΔΥ Ηπείρου

Μ. Κοτοπούλη 72 & Καλπακίου,
45445, Αμπελόκηποι, Ιωάννινα

12. ΠΕΔΥ Νοτίου Αιγαίου

Αγ. Απόστολοι, ΤΚ 85 100, Ρόδος

13. Πανεπιστήμιο Πατρών

Ιατρική Σχολή

Εργαστήριο Υγιεινής

Μον. Περ/κής Μικροβιολογίας

26504 Ρίο Πάτρα

14. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης

Σχολή Επιστημών Υγείας- Ιατρικό Τμήμα

Εργαστήριο Υγιεινής

54124 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

15. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Εργαστήριο Υγιεινής Ιατρικής Σχολής

451 10 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Υπουργού Υγείας
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Υγείας
3. Γραφείο Γενικής Δ/ντριας Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας Ζωής
4. Δ/νση Δ1(δ) (5)

